

Paaswens

Met veel plezier, beste lezers, wil ik in deze Nieuwsbrief rond het Paasfeest van

mij laten horen. Allereerst, voor u allen, een Zalig Paasfeest. Vijftig dagen, tot en met Pinksteren, vieren, bezingen en beluisteren wij het opstaan van Jezus uit de dood. In die vijftig dagen krijgt ons geloof nieuwe kracht. Mogen wij gegrepen worden door het feit dat de Heer leeft. Dan zullen wij dit geloof in onze roeping, in ons gezin, in de samenleving, in de Kerk spontaan kunnen uiten door daden van liefde en van hoop.

Velen zullen, als zij deze paaswens lezen, zich afvragen: hoe is het toch met u? Mijn kwaal is, zo blijkt, moeilijk grijpbaar. Het heeft te maken met een voortdurend moe-zijn en met vitaliteit als gevolg van fysisch-lichamelijke oorzaken. Allerlei oorzaken komen naar voren en vallen ook weer af. Ondertussen ben ik in behandeling bij een professor van het Radboud-ziekenhuis. De behandeling is net op gang gekomen en kost tijd. Soms is het zwaar om ziek te zijn, maar meestal maak ik het goed. Iedere dag lees ik de H. Mis, bid ik het getijdengebed, regelmatig heb ik contact met de hulpbisschop, met de vicaris, met enkele mensen om mij heen, verder heb ik tijd om wat meer te lezen en ben ik begonnen met wat te tuinieren. Ik ben graag thuis, het geeft me rust. Het gaat goed, maar ik wil heel graag weer aan het werk. Er is niets mooiers dan met u allen in liefde uitdrukking geven aan ons samen Kerk zijn. Het is wel eens goed te kijken naar het mooie van het samen Kerk zijn. Vaak horen we van problemen hier en problemen daar. Zorgen zijn er, vaak zijn

ze zelfs zeer groot, maar daarbij gaat het nooit om de innerlijke kracht die de Kerk aan de gelovigen, aan de wereld mag geven. Die innerlijke kracht is gebaseerd op het feit dat God voor de mensen zorgt. Hij laat geen mens verloren gaan. In Zijn Zoon zoekt hij de mensen op, Hij maakt hen vrij van het kwaad en legt in hen het goddelijk leven. Dit goddelijk leven is een oorspronkelijke kracht die iedere mens in staat stelt in liefde te leven met God en met elkaar. Dit goddelijk leven is de band van God en de mens die eens tot voltooiing zal komen, als de eindtijd aanbreekt. In het luisteren naar het Woord van God, in het gebed, in het deelnemen aan de sacramenten en in de naastenliefde versterkt zich het goddelijk leven in de gelovigen. God geeft toekomst. De Kerk is goddelijk van oorsprong, geeft goddelijk leven, en door de Kerk zorgt God voor een onvoorstelbare voleinding. De Kerk staat echter niet los van mensen. God wil met en door mensen werken. Hiermee zijn geen menselijke problemen vreemd aan de Kerk. Die blijven de Kerk begeleiden op haar weg door de tijd. Het hoopvolle is dat God de mensen helpt om samen te groeien naar een vol leven bij God.

Nogmaals, voor u, voor allen die met u verbonden zijn, een Zalig Paasfeest.

Mgr. drs. A.L.M. Hurkmans
Bisschop van 's-Hertogenbosch

Inspirerende netwerkbijeenkomst

Op 11 maart organiseerde het bisdom voor de vierde keer de jaarlijkse netwerkbijeenkomst in het Beziingscentrum Emmaus te Helvoirt. De bijeenkomst was bedoeld om pastoraal werkenden, bestuurders en vrijwilligers in de parochies van ons bisdom te informeren en ook een platform te bieden voor onderlinge uitwisseling over ontwikkelingen in en de mogelijkheden van de nieuwe parochies op diverse terreinen, zowel bestuurlijk als pastoraal. Rond de 160 personen maakten van de uitnodiging gebruik. De bijeenkomst opende met een vesperviering, waarna pastoordeken Theo van Osch in zijn lezing met als titel "Nieuwe parochie: schrikbeeld of nieuwe uitdaging?" nader inging op de kansen en problemen waar de nieuw gevormde parochies zich mee geconfronteerd zien. Een belangrijk vertrekpunt is, dat we de vorming van nieuwe parochies leren zien als een dienst aan de kerk: dat betekent een dienst aan allen die deel uitmaken van de kerk door het doopsel. Én het betekent: compassie hebben met diegenen die om wat voor reden dan ook moeite hebben met de vorming van de nieuwe parochies. Pastoor Van Osch benadrukte hoe belangrijk het is, dat niet alleen pastores maar ook bestuurders vanuit een gelovig praktische houding hun leidinggevende taak ter harte nemen: de verkondiging en het leiding geven aan de nieuwe paro-

chie dient vanuit het hart te gebeuren. In bestuurlijk opzicht geldt dat de kwaliteit van bestuurders prevaleert boven het principe van 'vertegenwoordiging'. Bestuurders zijn geen vakbondsmensen die aan lokale belangenbehartiging doen, maar dragen verantwoordelijkheid voor het geheel, zorgen voor draagvlak en voorkomen dat parochianen beleid gaan ervaren als 'gedropt' of 'zonder overleg doorgedrukt'. De noodzakelijke pastorale aanpassingen zijn wellicht moeilijker dan de bestuurlijke. In de beleving van de parochianen worden veranderingen in het pastoraat het sterkst gevoeld en als negatief schrikbeeld ervaren. Het pastorale beleid is gericht op vitaliteit, vooral tot uitdrukking komend in het samen vieren in de parochiekerk. In plaats van vitalisering vindt op verschillende plaatsen buiten de parochiekerk versombering plaats; mensen laten zich vooral leiden door het gevoel dat hun voormalige parochie leeggezogen wordt. Mensen die somberen, oogsten tweedracht, maar – stelt Van Osch – mensen die geloof en enthousiasme uitstralen, ontmoeten begrip en bevestiging. Een centrale kwestie in deze is de verhouding van gecentraliseerde en lokale activiteiten. Met voorbeelden uit zijn eigen parochiepastoraat liet pastoor Van Osch zien, dat het mogelijk is te groeien naar een goede verhouding daarin, ook al beschikt hij niet over een pasklaar recept. Hij riep pastores en bestuurders op niet te pappen en nathouden en geen informatie achter te houden, maar vooral parochianen te informeren en goed te communiceren wat de mogelijkheden zijn. De uitdaging is: nieuwe wegen te durven bewandelen waarbij persoonlijke aandacht en doorleefde betrokkenheid centraal staan.

Mensen zullen pas komen als ze gezien en gekend worden.

Aandacht voor mensen stond centraal in de workshop 'Vormen van aanwezigheid in de periferie van Kerk en Samenleving'. Woonwagbewoners, de Sinti en ook de Roma, nemen nog steeds een geïsoleerde positie in en de vraag is of parochies gevoelig zijn voor hun volksdevoties, hun li-

turgische en sacramentele vragen. Kunnen parochies daar op ingaan? Met name werd geattendeerd op mogelijkheden van diaconale hulpverlening in de vorm van huis- en wagenbezoek en presentie op de kampen. Aandacht voor mensen stond op een andere manier centraal in de workshop 'Een succesvolle actie Kerkbalans'. Hier ging het er om bepaalde groepen parochianen in een gepersonaliseerde brief met een gerichte vraag aan te spreken. Ieder kon 2 van de 9 workshops bezoeken, die in twee rondes van elk een uur gehouden werden. Jammer was, dat de 10e workshop 'Eucharistie als kunst van goed samenleven' wegens ziekte van de inleider geen doorgang kon vinden. Over belangstelling hadden de workshops niet te klagen. En ook voor en na de workshops werd druk uitgewisseld en bijge-

praat. Al met al kunnen we terugkijken op een geslaagde en zinvolle bijeenkomst. Deelnemers zeiden het als oppepper ervaren te hebben en naar huis te gaan met een hoop handvatten om mee aan de slag te gaan. Dit vraagt om een vervolg.

Co Broekhuizen

Nieuwe parochie

Per 1 maart 2015 heeft Mgr. A. Hurkmans opgericht de R.K. Parochie **Zalige Peerke Donders**, gevestigd te Tilburg, welke tot stand is gekomen middels samenvoeging (fusie) van de parochies

De Bron, De Vlaspit, H. Montfort en Frater Andreas.

De parochie zal worden bediend door een pastoraal team bestaande uit de zeereerwaarde heer F.A.M. Lemmens, pastoor, de zeereerwaarde heer M.W.M. van de Laar, mede-pastor, mevrouw mr. M.H.M. Jansen-Dercksen, pastoraal werkster en de heer drs. J.J.M. Willemen, pastoraal werker.

Benoemingen en ontslagen

De hoogerwaarde heer **J.M.M. van de Laar** te Helmond als deken van het dekenaat Asten-Helmond

De hoogerwaarde heer **L.J.M. Spijkers** te Oirschot als deken van het dekenaat Bladel-Oirschot

De hoogerwaarde heer **R.F.G. Wilmink** te Eindhoven als deken van het dekenaat Eindhoven

De hoogerwaarde heer **Ph.G.A. Spooren** te Valkenswaard als deken van het dekenaat Geldrop-Heeze-Valkenswaard

De hoogerwaarde heer **J.G.N.M. van Rossem** te 's-Hertogenbosch als deken van het dekenaat 's-Hertogenbosch-Boxtel-Oisterwijk

De hoogerwaarde heer **M.W.G. Dorssers** te Waalwijk als deken van het dekenaat Heusden-Waalwijk-Zaltbommel

De hoogerwaarde heer **H.J.A. Janssen** te Beek-Ubbergen als deken van het dekenaat Nijmegen

De hoogerwaarde heer **Th.H.N.C.M. van Osch** te Uden als deken van het dekenaat Oss-Ravenstein-Uden

De hoogerwaarde heer **H.G.T.J. Miltenburg** te Tilburg als deken van het dekenaat Tilburg

De hoogerwaarde heer **V.H.P. Blom** te Sint-Oedenrode als deken van het dekenaat Veghel - Sint-Oedenrode

Mevrouw **drs. J.G.T.C.M. Bax** te Gemonde per 1 maart 2015 de pastorale zending en opdracht als pastoraal werkster van de R.K. Parochie Maria, Moeder van de Kerk te Sint Anthonis.

Mevrouw **P. van Bohemen** te Tilburg per 15 maart 2015 de pastorale zending en opdracht als pastoraal werkster ten behoeve van de R.K. Parochie Zalige Peerke Donders te Tilburg.

Mevrouw **Y.C.C. Seegers** te Doorwerth per 1 april 2015 eervol ontslag van de pastorale opdracht en zending als pastoraal werkster van de St. Maartenskliniek te Nijmegen.

In memoriam

Op 11 februari 2015 is overleden de zeer-erwaarde heer prof. dr. **Cornelis Ebertus Maria Struyker Boudier**, emeritus-pastoor van de parochie H. Antonius Abt te Malden.

Emeritus-pastoor Struyker Boudier werd geboren op 16 oktober 1937 te Bandung (Indonesië) en tot priester gewijd op 9 juni 1990.

Hij was achtereenvolgens werkzaam als mede-pastor van de parochie H. Antonius van Padua te Heilig Landstichting van 1990-1992 en vanaf 1992 als pastoor van de parochie H. Antonius Abt te Malden, uit welke functie hem op 1 oktober 2003 eervol ontslag werd verleend.

Op 17 februari 2015 is te Uden overleden de zeereerwaarde heer **Hendrikus Gerardus Groothuijse**, emeritus-pastoor van de parochies H. Lambertus te Nistelrode en H. Lambertus te Vorstenbosch. Emeritus-pastoor Groothuijse werd geboren te Beek- Ubbergen op 21 april 1939 en tot priester gewijd op 8 juni 1963. Hij was achtereenvolgens werkzaam als kapelaan te Leende (parochie H. Petrus Banden) van 1963-1966, als kapelaan te Nijmegen (parochie O.L. Vrouw van Lourdes) van

1966-1969, als kapelaan te Best (parochie H. Odulphus) van 1969 – 1976, in 1976 als kapelaan te Nistelrode (parochie H. Lambertus) en vanaf 1977 als pastoor van deze parochie, vanaf 1990 tevens als pastoor te Vorstenbosch (parochie H. Lambertus). Op 1 juli 2008 kreeg hij eervol ontslag als pastoor van de parochies te Nistelrode en Vorstenbosch.

Hij ontving de Koninklijke onderscheiding Lid in de Orde van Oranje Nassau en de gemeentelijke eretekens De Gouden Korenaar en de gemeentepening van Verdienste “De Wever”

Mogen zij rusten in vrede!

Agenda april

Mgr. Mutsaerts

- 1 19.00 uur Chrisma-mis, St. Jan
- 2 10.00 uur lezing Maria Materkring Stramproy;
19.30 uur viering Witte Donderdag St. Jan
- 3 15.00 uur Herdenking Lijden en Sterven van Christus, St. Jan
- 4 22.00 uur Paaswake, St. Jan
- 5 10.00 uur Hoogmis van Pasen, St. Jan
- 6 2e Paasdag 9.30 uur H.Mis Someren, Pauluskerk
- 9 10.00 uur Stafvergadering; vergadering Stichting Sonnius
- 10 19.00 uur Oss, H.Hart
- 11 Power of Fire-dag
19.00 uur vormselmis Veld-driel en doopsel
- 12 9.30 uur Vormselmis Waal-wijk Bijeenkomst Gebedskring seminarie
- 13 Vormselvoorbereiding
- 14 Bisschoppenconferentie
- 16 10.00 uur Stafvergadering
- 17 Eerste Communievoorbereiding
Vormselmis Elshout

18 16.30 uur Vormselmis Schaik en doopsel

19.00 uur Vormselmis Oss, Grote Kerk

19 11.00 uur Vormselmis Kaatsheuvel

23 10.00 uur Stafvergadering
Personeelsbijeenkomst Bisdom

25 18.30 uur Vorstenbosch

26 9.30 uur vormselmis Berghem

30 10.00 uur Stafvergadering.

Tieners en jongeren, toekomst én deel van de Kerk

Het opzetten en onderhouden van tiener- en jongerenpastoraat is niet eenvoudig, maar

zeker de moeite waard! ‘Het is goed om iets voor jongeren te doen, zij zijn de toekomst van de kerk’ is een zin die wij dikwijls horen. Een begrijpelijke redenatie. Toch willen wij in dit artikel hier graag nog een gedachte aan toevoegen. Tieners en jongeren zijn namelijk niet alleen de toekomst van onze Kerk, zij maken nu al (samen met vele anderen) deel uit van onze Kerk! Dat is een eerste uitgangspunt voor succesvol tiener- en jongerenpastoraat. Belangrijk daarbij is om de tieners en jongeren werkelijk te zien. Hiermee bedoelen we dat er niet over, maar mét ze gepraat wordt; dat het cruciaal is dat parochies en begeleiders kijken naar wat er in hun wereld speelt, wat hen bezig houdt en wat hun vragen zijn. Tieners en jongeren hebben immers hun eigen specifieke (pastorale) vragen en behoeften. Het is van groot belang het tiener- en jongerenpastoraat daarop af te stemmen. Het gevaar van ‘tieners en jongeren als (alleen maar) toekomst van de Kerk’ zien, is dat we vergeten hen werkelijk te zien

en bijeenkomsten organiseren die niet bij de tieners en jongeren aansluiten. De uitdaging in het tiener- en jongerenpastoraat is om tieners en jongeren te zien en ervaren als deel van de Kerk, met hun eigen pastorale zorg, vragen en behoeften. Als team 'Jeugd en Jongeren' van het bisdom hebben we er bewust voor gekozen om activiteiten te organiseren voor én door jongeren. Een voorbeeld hiervan is het jongerenplatform dat is opgericht in juni 2014. Acht jongeren uit het bisdom denken, organiseren en promoten actief met ons team mee. In samenspraak met hen is het jaarprogramma 2014-2015 opgezet. Zij komen met een verrassende en goede inbreng. De opzet en thema's van de verdiepingscursussen in het programma zijn bijvoorbeeld aangedragen door jongeren. Ook hebben de jongeren van het platform aan de basis gestaan van de naam die we gebruiken voor ons tiener- en jongeren-

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van **het bisdom van 's-Hertogenbosch**

De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld
(publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284.65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres:
nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11

5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres: Postbus 1070

5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

pastoraat: Jong Bisdom Den Bosch. We willen deel uitmaken van het bisdom (en de Kerk), maar toch ook een eigenheid en herkenbaarheid voor jongeren hebben. Het bijbehorende logo (wat u bij dit artikel ziet staan) is eveneens ontworpen door jongeren. Tieners en jongeren zien als deel van de Kerk, is een eerste stap om letterlijk en figuurlijk ruimte te maken voor hen in de parochie. Dit neemt niet weg dat het opzetten van tiener- en jongerenpastoraat tijd en investering vraagt en zeker hard werken is. Als team 'Jeugd en Jongeren' ondersteunen wij de parochies bij het opzetten en onderhouden van tiener- en jongerenpastoraat. Naast het jaarprogramma, is er de mogelijkheid om parochies op maat te begeleiden. We willen samen tieners en jongeren deel en toekomst van de kerk laten zijn.

Team Jeugd en Jongeren

jongeren@bisdomdenbosch.nl

www.jongbisdomdenbosch.nl

Floris van der Puttjaar

Dit jaar is het 100 jaar geleden dat de priester-musicus Floris van der Putt is geboren; het is 25 jaar geleden dat hij overleed, en bovendien 75 jaar geleden dat hij de priesterwijding ontving. Floris heeft ontelbare composities geschreven, veel gelegenheidsliedjes en werk in opdracht. Wie kent niet de Hertog Jan of Niemand leeft voor zichzelf? Veel liederen zijn uitgegeven en in bundels terechtgekomen, zelfs in het nieuwe protestantse *Liedboek*; maar minstens zoveel liggen er ongeordend in archiefdozen. Dit jubileumjaar is dus een mooie aanleiding om aandacht te vragen voor deze 'flo-

rissante' persoonlijkheid met zijn kleurrijke muziek. De Gregoriusvereniging, het bisdom en de kathedrale Schola zijn nu eendrachtig vertegenwoordigd in een stichting die dit jaar allerlei activiteiten organiseert. 2 Jaar geleden was ik daarom op bezoek bij Mgr. J. Bluysen en vroeg hem wat voor hem de betekenis van (zijn achterneef!) Floris is geweest voor de kerk. De bisschop hoefde niet lang na te denken: 'de muziek van Floris is volks,' zei hij. 'Floris dacht aan de gemeenschap. Dat zat ook in zijn aard: iedereen hoorde erbij en iedereen moest mee kunnen doen.' Met de invoering van de volkstaalliturgie konden we welhaast geen betere componist treffen. Floris maakte melodieën die goed in het gehoor liggen en die het volk gemakkelijk kan meezingen. We hopen dat velen dit jaar zijn composities (her-)ontdekken. Daartoe zijn alle beschikbare partituren overzichtelijk bij elkaar gezet, te vinden op website www.florisvanderputt.nl. Ook nog niet uitgegeven composities worden gepubliceerd, zoals onlangs een offertoriumpsalm in het Gregoriusblad. De televisiemis en het voorafgaande geloofsgesprek op 6 september a.s. zal in het teken staan van zijn composities. Een maand later, op 3 oktober, zal een biografie verschijnen van de hand van de emeritus-hoogleraar liturgische muziek prof. A. Vernooij. Het jaar wordt besloten op Christus Koning met een eucharistie in de kathedraal. Hopelijk zingen dan alle parochies in het land zijn liederen! Veel meer wordt nog georganiseerd. Op genoemde website vindt u steeds het actuele programma en alle informatie.

Jeroen de Wit, Voorzitter

Stichting Floris van der Putt